

Demarcsek Zsuzsa
Kácsor-Ignác Gabriella
Kovács Zsuzsanna

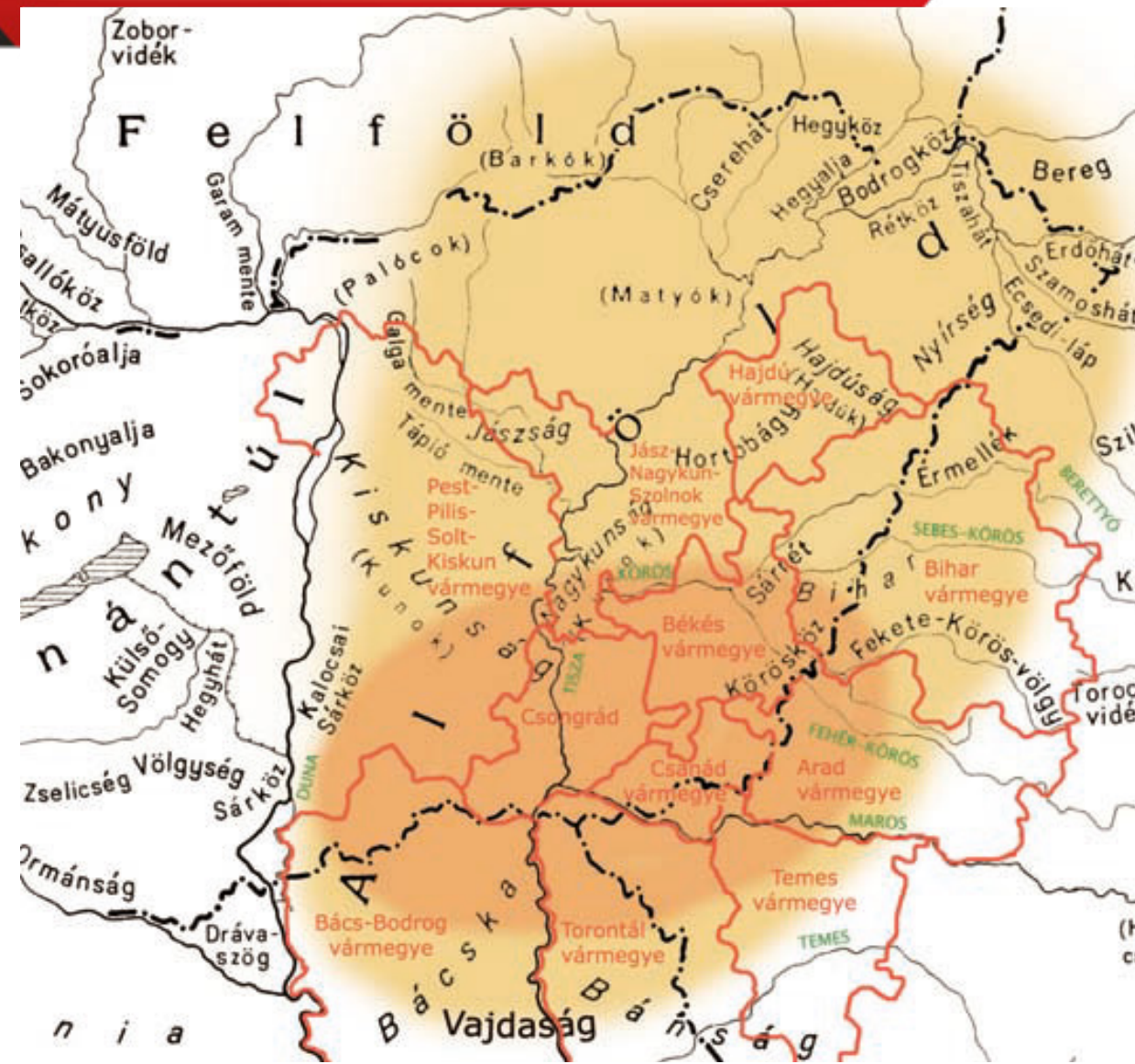

Néptánc- Oskola

Művészeti Iskolák alapfok 1-6. évfolyama számára

6. fejezet
DÉL-ALFÖLD

Nézzétek meg a térképet, hol található Dél-Alföld!

Az Alsó-Tisza-vidék területét erősebb színnel jelöltük. A térkép segítségével jegyezzétek le a Dél-Alföldre tartozó megyék nevét. Figyeljétek meg, hogy a megyék határai nemcsak az országhatárig terjednek, hanem átnyúlnak a szomszédos országok területére is. Melyek ezek a területek, országok?

Az Alföld természeti adottságaiból következik a földművelés, a gyümölcsstermesztés elsődleges szerepe. Úgy is mondhatjuk, hogy az Alföld Magyarország élestára. Az általánosan megtermő növények közül a hagyma, de különösen a paprika emelkedik ki. A szegedi fűszerpaprika nemcsak a hagyományos magyar ételek meghatározó alapanyaga, de hosszú évtizedek óta a külföldön legismertebb magyar termék, úgynevezett hungaricum.

Az Alsó-Tisza-vidék a tiszai táncdialektushoz tartozó földrajzi terület, amelynek kiterjedését halványabb színnel jelöltük a térképen. Táncdialektuson azt a nagy földrajzi területet értjük, amelyet összeköt a táncok hasonlósága.

Dél-alföldi pár. Apátfalva
(Gyűjtötte:
Gönyey (Ébner) Sándor 1929)

Olvassátok el a következő részletet Ráth-Végh István: A varázsvessző című könyvéből. Bekezdésenként értelmezzétek is a bizonyára kissé idegen nyelvezetű irodalmi szöveget!

„Az 1728-i esztendő nagy megpróbáltatást mért Szeged városára. Az ég hónapról hónapra felhőtlenül mosolygott a szántóföldekre, de eső híján keserves aszály járt a csalfa mosoly nyomában. Nyár elején a nép nagy reménységére sűrű felhőraj állta útját a perzselő sugaraknak, de a felhők jéggel voltak bélelve, s a mennyei parittyakövek elverték azt a keveset is, amit még termésnek lehetett nevezni. A babonás nép elkeseredésében rákezdte a régi nótát: nem lehet az, hogy isten mérte rájuk a csapást, inkább az ördög keze látszik meg benne. Felszínre tört, felvigyorgott a lelkekben mindig lappangó boszorkányhit és már csak a hozzávaló boszorkányokat kellett megtalálni.

A közvélemény Kökényné Nagy Anna bábaasszony személyében állapotodott meg, aki betegek gyógyításával, jobban mondva kuruzslással is foglalkozott. Kökényné rossz, veszekedő természetű vénasszony volt. Ha egy szüléshez nem őt hívták bábának, mindjárt kiszaladt a száján: „Majd megbánjátok!” Az ijesztést talán úgy értette, hogy más bába nem olyan ügyes, mint ő, és bajt csinálhat – de ismerjük a kaptafát, amelyre az efféle felfortyanásokat rá szokták húzni: ez a boszorkány fenyegetése, s azt ő be is váltja. Most már igazán nem lehetett mást tenni, mint Kökényné bűnös kezére rárakni a hüvelykszorítót.

Eleinte, amíg magánál volt, a haragosait rántotta be, majd kínjában félig eszét veszítve, találomra dobálta a neveket a bírák elé, így aztán a hullámgyűrű egyre tovább terjedt, s a város tömlöcei egykettőre megteltek boszorkányokkal. Vallomásaik – nyilván a bírák segítségével – nagyjában meggyeztek.

Eszerint a szegedi boszorkányok valóságos katonai szervezetbe álltak össze. Volt kapitányuk, hadnagyuk, strázsamesterük, zászlótartójuk, doboosuk, trombitásuk. A zászlót egyik boszorkány dióhéjban őrizte. A dob lókörom volt, verője szamár-lábszár. A trombitát szamárcontból vájták. Plutó, egyesek szerint Drómó ördögnek esküdtek fel; az jegyet nyomott testüknek egy illetlen részére; azután meg kellett tagadniuk a keresztény hitet; végül nagy vigasságot csaptak és az ördög közösködött velük. Az ismert „vesztéseken”, vagyis betegség-csináláson felül az volt a legnagyobb gonoszságuk, hogy az esőt eladták egy akó pénzért Törökországba, ottani boszorkányoknak.”

Francisco de Goya Boszorkányszombat című festménye 1789-ből

Földrajzi adottságai folytán ez a táj volt a történelem során a legkiszolgáltatottabb. Tatároktól, törököktől az alföldi nép szenvedett a legtöbbet. A tatárjárás után az elpusztult területeket kunokkal, jászokkal telepítette be IV. Béla király. A török hódoltság alatt, a 16–17. században az Alföld hatalmas területei teljesen elnéptelenedtek, a lakosság kipusztult, elmenekült, elbujdosott.

„Még azt mondják nincs Szegeden boszorkány” – mondja az ismert nóta, amely boszorkánynak nevezi, és szerelmi varázsért teszi felelőssé a szép, fiatal, kökényszemű leányt. Persze nem volt ez ilyen egyszerű a régmúlt időkben. Szeged azon részén, melyet ma Boszorkány-szigetnek neveznek, 1728. július 23-án 12 boszorkányt égettek meg a máglyán.

A pert követő időszakban Szegeden más, számos halálos ítéletet hoztak különböző boszorkányvadász alapján. Ennek Mária Terézia vetett véget, 1755-ben hozott döntésével betiltotta a boszorkánypereket.

A kuruc mozgalmak leverése után sokan bujdosásnak adták a fejüket. Ezek a bujdosó szegénylegények szinte népmesei hőökké váltak, akik – mint a mesebeli szegény ember legkisebb fia – megtorolják a bűnös hatalmasok gaztetteit, és segítik a szegényeket, rászorulókat. Sokan az erőszakos toborzások elől szöktek, másokat a kilátástalanság kényszerített a szabad életre.

A Szeged környéki pusztában bujkáló híres betyár, Rózsa Sándor személye köré legendák és népdalok egész tárháza fonódik. Rózsa Sándor a szegedi Alsóvárosban született, 1813. július 16-án.

„Már születésekor sem hasonlított az átlagos csecsemőkhöz, mert világra jöttékor vihar volt, s ő maga pedig olyan erős volt, hogy kirúgta magát a rossz, ócska pólyából. Mivel a vihar hozta, viharos természetű is lett. Tízéves korában akármilyen embert a földhöz tudott csapni. Apját – lopás miatt – felakasztották, s ez árnyékot vetett egész életére. „Zsiványnak zshivány a fia” – mondták róla. Mint a legtöbb szegénylegény, ő is bojtárkodással kezdte a kenyérkeresést, de 23 éves korában tehénlopás miatt a szegedi börtönbe zárták. Tíz hónap múlva – mikor már nem bírta elviselni a botozást – megszökött. A csongrádi csárdában lelőtt két katonát, betört a tanyákba és lovakat kötött el. De lehet, hogy olyan tetteket is ráfogtak, melyekben vétlen volt.

1845-ben kegyelmi kérvényt nyújtott be a királyhoz, hogy engedje el a korábbi börtönbüntetés hátralevő részét, mert szeretne becsületes ember módjára élni. 32 éves férfi volt már, s belefáradt az állandó bujkálásba, rettegésbe. Kossuth Lajostól kapott mentességet levélben, s 150 fegyverezett lovassal szabad csapatot alakíthatott, és a szerb felkelők ellen sikeres portyázó harcot vitt. Kétségtelen, hogy a pörgekalapos, lobogós, sötétkék ingbe-gatyába, rövid posztódolmányba, fehér szűrbe öltözött betyár csapat, amelyik kezében drótfonatú, ólomgomb csapójú karikásos tor volt, a legfélelmetesebb fegyver, meghökkentő látványt nyújthatott, s harcmodora szinte kivédhetetlen volt. Ám ebből a rablóból nem lett a legjobb pandúr, ugyanis a szabadságharc után tovább folytatta a rablás-

Bandástul járta a vidéket, a szegényeket nem bántotta, csak a gazdagokat zaklatta. Tekintélye és becsülete nagyra nőtt a szegedi tanyavilágban, mert a zsákmányt mindig igazságosan osztotta el, magának többet sosem adott, s a kalandok során elhalt cimborák családjáról is becsületesen gondoskodott. 1856-ban elfogták, és életfogytiglani börtönre ítélték. Később kegyelmet kapott, de kiszabadulva ismét rablóbandát szervezett, s 1868-ban egy vasúti vonatot is megtámadtak Szeged közelében. Elfogni csaknem lehetetlen volt. Ismerte a környéket, s bújtatója is szép számmal akadt a tanyavilágban, de még a városban is.

„Rózsa Sándornak még a lován is fordítva van a patkó, hogy mikor megy, azt higgyék, hogy jön.” – tartotta róla a hiedelem.

Végül Ráday Gedeon királyi biztos fogatta el, s az 1872-es per után kötél általi halálra ítélték, mit két évvel később életfogytiglani börtönbüntetésre változtattak. A periratok szerint legalább 30 halál terhelte a betyárvezér lelkét, ám mégis emberebbnek mutatkozott, mint a világtörténelem más, koronás haramiái. Ő maga is érezhetett ilyesmit. Valami Isten ostorának gondolta magát, akinek külön küldetése volt idelent, nem úgy, mint más útonállóknak. A szamosújvári fegyházban halt meg 65 éves korában.”

Olvashatjuk mindezeket a Sulinet honlapján.

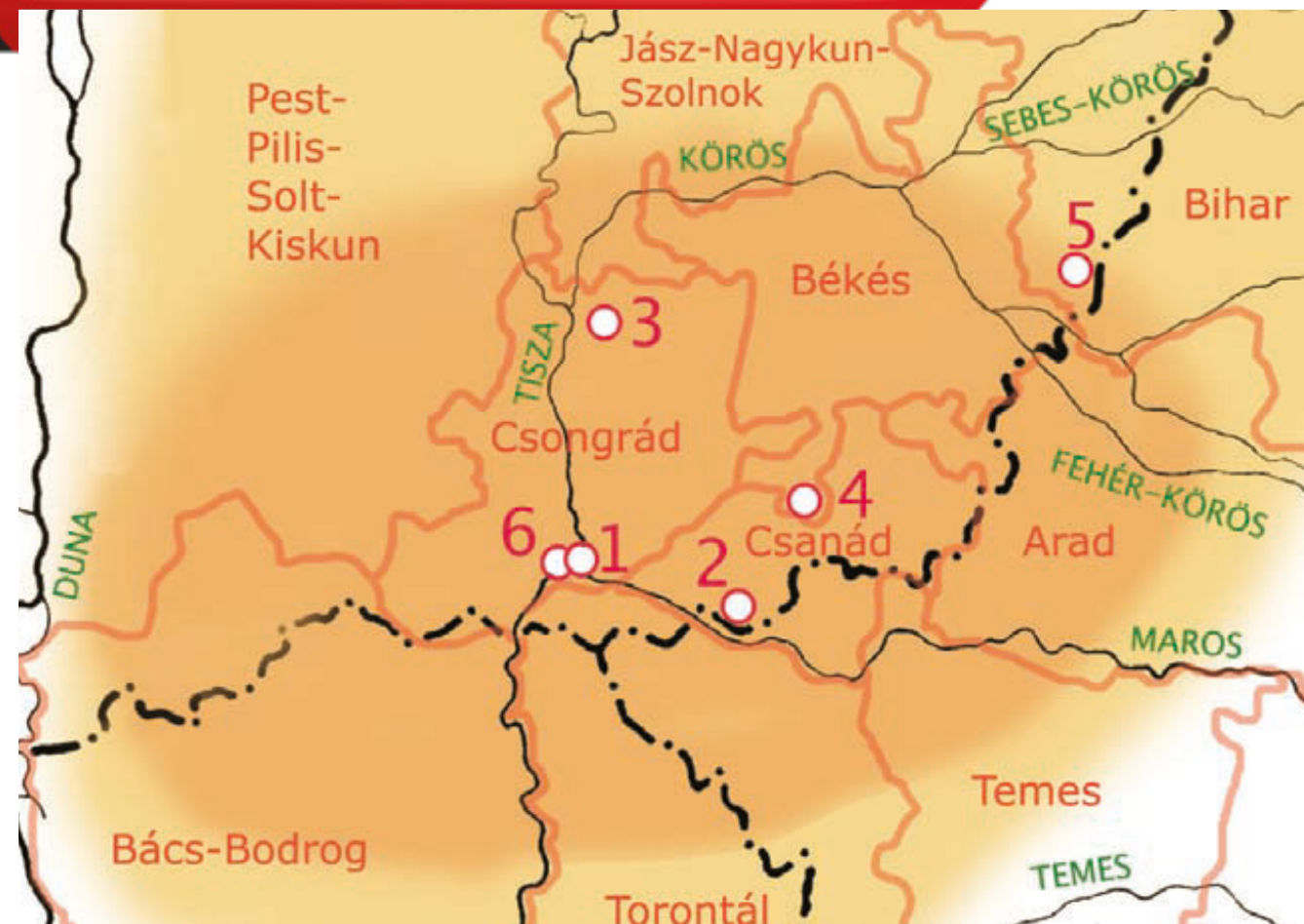

Gyűjtsetek népdalokat, irodalmi alkotásokat, amelyeknek főszereplője Rózsa Sándor!

Tanárotok segítségével tanuljatok meg néhányat a gyűjtött dalok közül!

Irodalmi alkotások: a szerző és a mű címe:

Népdalok:

A sorszámok mellé írjátok a települések nevét!
A Dél-Alföld táncos hagyományairól legismertebb falvai:

1. Tápe,
2. Apátfalva,
3. Szentés,
4. Tótkomlós,
5. Méhkerék

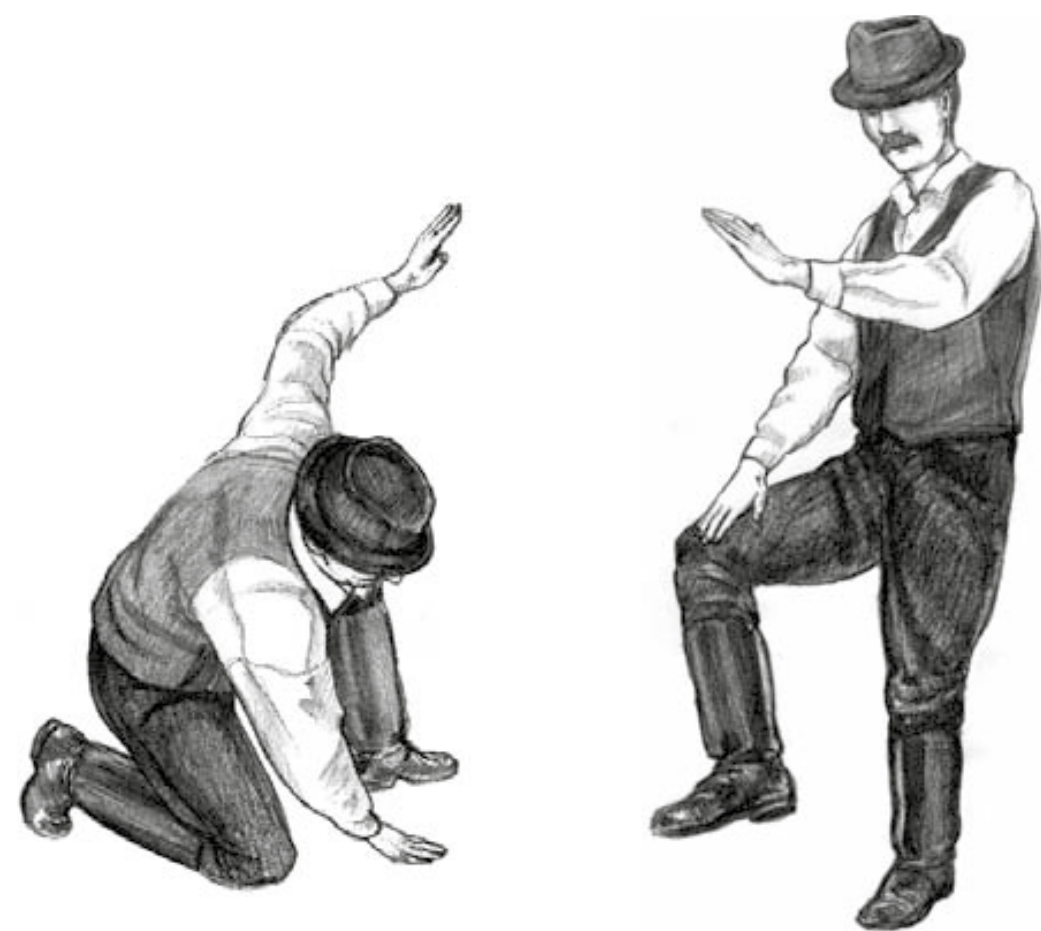
Szeged fontos helyszíne volt a magyar szabadságharcnak.

1849 júliusában a kormány Szegedre menekült. Itt mondta el Kossuth utolsó magyarországi beszédét. A kiegyezés éveit követően újabb lendülettel indult fejlődésnek a város, nyomdák, üzemek, gyárak épültek.

Szeged történetének legtragikusabb, leggyászosabb eseménye volt az 1879-es nagy árvíz. A Tisza szeszélyes és igen gyakori áradásai egymást érték. 5723 házból 265 maradt meg. Az árvíz 186 napig tartotta fogságában a túlélőket. Az ár levonulása után megkezdődött a város újjáépítése.

Mikszáth Kálmán írta a következő megrendítő sorokat: „A hajnal nem találta többé Szegedet... Csak a romjait, amint azok apránként egy piszkos tenger iszapjává válnak.”

A török hódoltság után jelentős román, délszláv, szlovák és német népesség települt e vidékre, s cigányság is nagy számban élt itt. A betelepült népek táncos és zenei hagyományaikkal gazdagították az itt élők tánckultúráját, ugyanakkor erőteljesen törekedtek a saját kultúrájuk fennmaradására, hagyományozódására is. Szép példa a hagyományápolásra Méhkerék, ahol a lakosság 98%-a román származású vagy Tótkomlós, ahol a szlovák lakosság száma igen jelentős. A német hatás tetten érhető a rezesbanda elterjedésében, valamint az ugrós menettánc formájában, a mars táncolásában.

**Ismételjétek át! Milyen ritmusú a kanásznóta?
Ismételjétek át, milyen kíséret tartozik a különböző táncokhoz!**

Írjátok a kíséretmód neve mellé a megfelelő táncok sorszámát!

Esztam:

Dűvő:

Gyors esztam:

**1. lassú csárdás, 2. verbunk, 3. dus, 4. friss csárdás, 5. seprűs,
6. röszketős, 7. cinegés, 8. pajtástánc, 9. mars**

Tánckincsünk régi rétegébe tartozó férfitánc az oláhos, amelyet egyedül szólóban, csoportosan vagy párosan jártak. Az oláhos az ugrós legényes család tagja.

Az oláhos elnevezés eredhet a tánc egyik igen ismert dallamának szövegéből:
„Az oláhok, az oláhok facipőbe járnak”, de utalhat az oláh népnévre is. A táncot kanásznóták kísérik.

Táncos elemeit és táncszerkesztését tekintve a dél-alföldi oláhos fejlettebb, összetettebb, mint a korábbi években tanult somogyi ugrós.

Apátfalvi férfi
(Gyűjtötte:
Gönyey (Ébner) Sándor, 1929)

Frisses

Csárdás

Hasonlítsátok össze a somogyi és a dél-alföldi ugróst férfi vagy női szóló előadásban úgy, hogy a somogyit egyik osztálytársatok, a dél-alföldit pedig egyidejűleg tanárotok táncolja.

A megfigyeltek alapján saját szavaitokkal írjátok le a látottakat! Milyen táncos elemeket figyeltetek meg mindkét táncban?

Milyen szembetűnő különbségeket vettetek észre?
Milyen új elemeket fedeztetek fel az oláhosban? Írjátok le!

Az alábbi kifejezések közül melyik a számotokra még ismeretlen? Írjátok le!

Cifra, bokázó, lengető, légbokázó, höcögő, taps, combcsapás, lábszár csapás, földcsapás, talpcsapás, felverős, darudübögő.

A fentiek közül melyikre illik az alábbi leírás? A tanári bemutató segíti a megértést! Válasszátok ki a megfelelő kifejezést!

A gázlómadár mozgására emlékeztető tréfás helyi elnevezés:

A belső talpél összeütése a levegőben felugrás közben történik:

A belső talpél a levegőben és a talajon is összeverődik, oly módon, hogy az alsó lábszár oldalra fellendül, felcsapódik:

Írjátok a rajzok alá a motívumok elnevezését!

Averbunkról e vidéken kevés az adatunk. A csárdás neve: „lassús” és „frisses.”

A lassús régies formája a röscketős, a csárdás lépés bokarugózással járt változata. A frisses jellegzetes motívuma a fertályos, félfertályos, a lány félköríven való zárt vezetése, majd döntése. Megjelennek a táncban az oláhos jellegzetes táncelemei is.

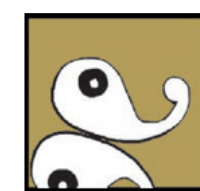

**Figyeljétek meg a rajzokon az összekapaszkodási módokat!
Írjátok a képek alá az összekapaszkodás elnevezését, próbáljátok megállapítani,
hogy a mozdulatok melyik táncműpushoz köthetők. Lehet több megoldás is!**

**Figyeljétek meg a tánc hangsúlyát, zenéhez való illeszkedését!
Egészítsétek ki a mondatot!**

A dél-alföldi csárdás

hangsúlyos tánc.

Igazi néprajzi jellegzetesség a vidékről a szegedi papucs. Török eredetű mesterség a bársonypapucs varrása, amelyet hímzőasszonyok mezei virágokkal díszítettek. 1935-ben jött divatba a hímzés, akkor kezdték a bojtos-szalagos jobb- és ballábast készíteni. Azelőtt forgató volt a papucs, nem különbözött egymástól a jobb és a balláb. Innen a mondás: A szegedi papucsnak nincs párja!

Írjátok a megfelelő helyre a viselet elnevezését: kívül hordott blúz, testre szabott fehérpruszlik, fityula, papucs, selyemkendő, díszes selyemszoknya, selyemkötény

Milyen célt szolgált a fityula?

Szeged egyes városrészeinek arculata más és más volt. Az Alsóváros lakói inkább földműveléssel foglalkoztak, a Felsővárosban kézművesek, hajósok, halászok éltek.

A különböző városrészek lakóinak nemcsak a foglalkozása, hanem az öltözéke is más volt. A felsővárosi férfiak búzakék, az alsóvárosiak sötétkék posztóruhában jártak.

Tekerő- és klarinétjátékos
(Gyűjtötte: Gönyey (Ébner) Sándor, 129)

A dél-alföldi táncok kísérő hangszere a tekerő, a duda és a citera volt.

Délszláv hatásra néhol fellelhető a tamburazenekar, az 1900-as évektől pedig egyre népszerűbb a rezesbandák meghívása a táncos multságokba, lakodalmakba.

A tekerő, forgólant, kolduslant elnevezések nem éppen a rangos hangszerek közé sorolják a hangszeret. A nyenyere elnevezés pedig a hangszer hangját is nevetségesnek minősíti.

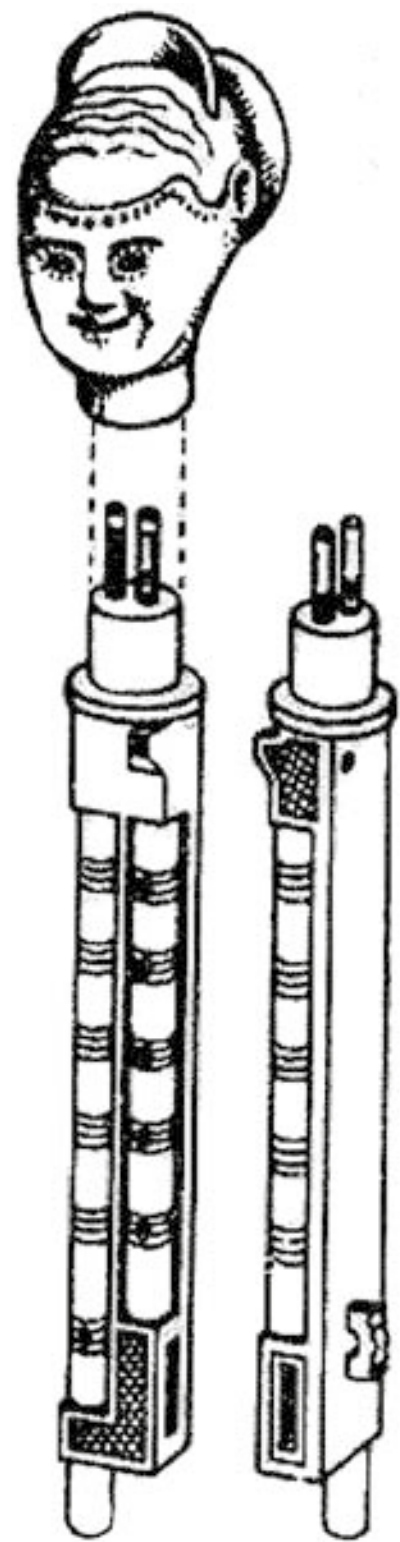
Mindemellett igen fontos szerepe volt a nép zenei életében. A tekerő fadobozában, fatestében három húr található, amelyek egy kerékre feszülnek. Az egyik húron a fabillentyűk lenyomásával a dallam szólal meg. A másik két húr állandó hangot játszik. A magasabbra hangolt húrhoz tartozik egy szerkezet, amely segítségével a kívánt ritmusban recsegő hangokat kelthet a játékos. Ezt recsegő húrnak nevezzük. A bálokon, lakodalmakon a klarinét mellett a kísérő hangszer szerepét játszotta.

Melyik tájegységen jellemző leginkább a tambura-zenekari kíséret?

Apátfalva
(Gyűjtötte: Gönyey (Ébner) Sándor, 1929)

Menyecskefe-
jes duda

A rezes-
banda is
több he-
lyen is ismert volt. Elsősor-
ban a német telepéseknek
köszönhető az elterjedé-
sük. Mely tájegységeken
találkoztatok a rezesbanda
kísérettel?

Mely tájegységeken találkoztatok már a
dudával?

Két dudás egy csárdásban! (nem fér meg) – tartja a
közmondás.

Mit jelent ez a mondás?

A dudakedvelő vidékeken, mint például Szeged környékén is nemcsak a kocsmában és a lakodalomban mulattak szívesen dudaszó mellett, hanem karácsonykor a templomban is hallani szerették a dudaszót. A juhászok dudaszóval hozták az ajándékaikat, dudakíséret mellett énekelték karácsonyi köszöntőjüket és táncoltak is a templomban. A duda egyéb elnevezései: csimpolya, gajd, de Szeged környékén bőrdudának hívták. A híres menyecskefejes duda valószínűleg egyedülálló szegedi néprajzi különlegesség.

„A magyar duda alapvetően egy szólisztikus hangszer, a dallam-, a kontra-, illetve a bordósíppal a zenész egy komplett zenekart meg tud szólaltatni. Hogy ezek a muzikusok, ezek az „önálló zenekarok” mégis összeálltak egy „nagy együttesé”, annak több oka is van: szinte teljesen kihaltak azok a pásztorok, akik az ősi kultúránkig visszanyúló dallamvilágot még ismer-
ték s továbbadhatták. A teljes feledésbe merülés veszélyét csakis összefo-
gással lehetett elkerülni, olyan színes és sokrétű volt a duda szerepe a ma-
gyar zenei világban, hogy ennek felkutatása, feldolgozása megköveteli az
együttműködést. Az összefogás irányába mutatott az a felismerés is, hogy
ennek az ősi hangszernek üzenete van a mai ember számára.”

Olvasható a Magyar Dudazenekar honlapján.

Hogy mégis megfér, csodálatos bizonyíték erre a Magyar Dudazenekar lét-
rejötté, megalakulása.

Írjátok a rajzok alá, milyen módon kéri táncba a legény a leányt! Melyik tájegységhez vagy tájegységekhez kötődnek az egyes tánckezdő szokások?

Tánckezdés:

Tájegység:

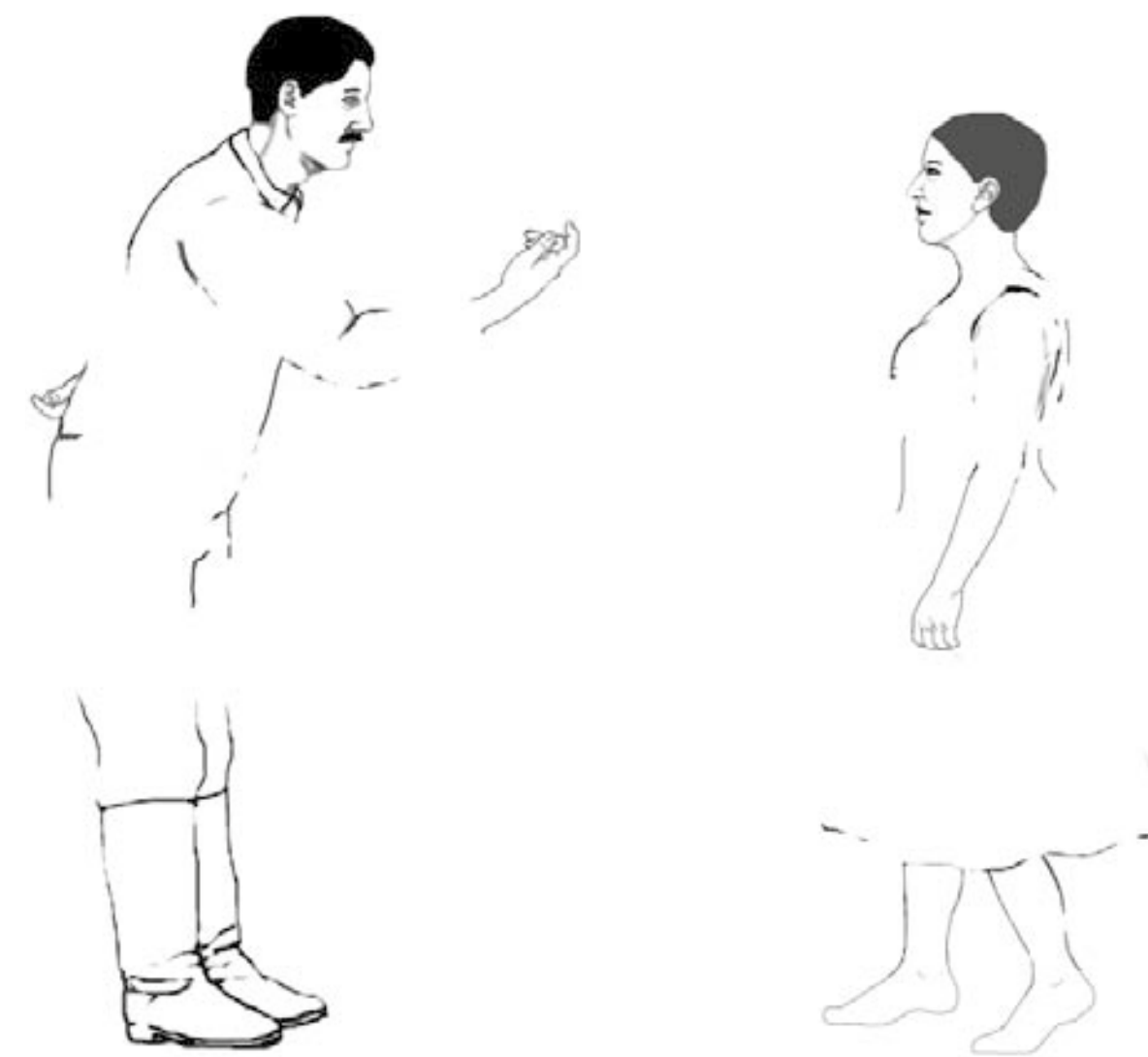

A táncélet néhány érdekes, régies mozzanatot őriz.

Az Alsó-Tisza-vidéken még a múlt század elejéig élt az a régi szokás, hogyha fiatal halottat temettek, akkor a temetéssel együtt jelképes lakodalmat is rendeztek. A halott fiatalot valamelyik barátja helyettesítette. A tánc már a sírnál vagy a temetőkert kapujában elkezdődött, a halottasházban pedig nagy vendégeskedés, valóságos táncmulatság kezdődött.

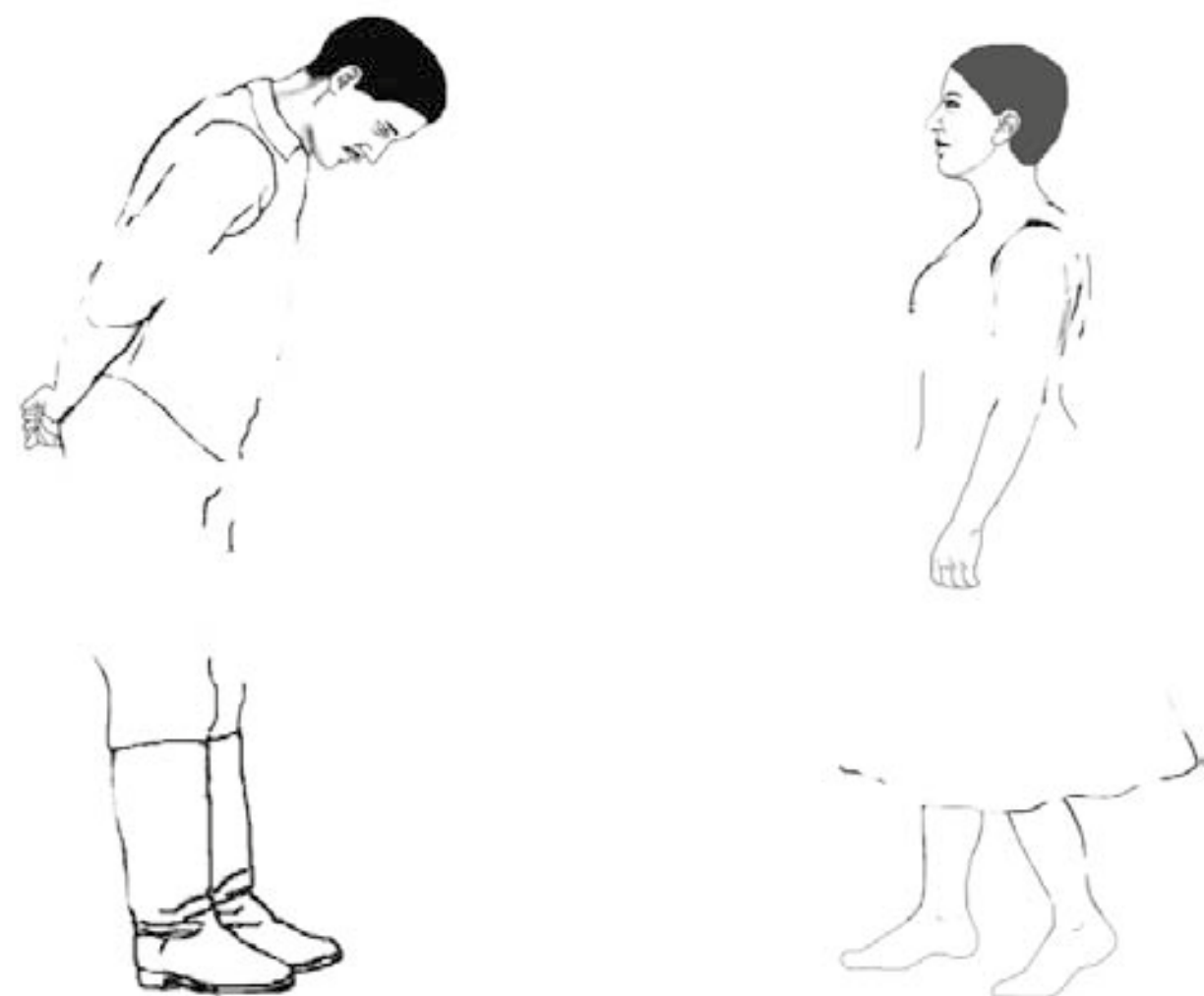
A tápai lakodalomban úgynevezett táncmester irányítja a vacsora előtti sortáncot a menyasszonnyal, amikor is – a Felső-Tisza-vidéki osztótánchoz hasonlóan – egymás után szólítja táncba a vőlegényt, a koszorúslányokat és legényeket, majd rokonsági fok szerint az egész vendégsereget.

Szeged környékén még élénken él a régi táncba hívási mód emléke. A kocsmá előtt várakozva csoportosuló leányokat az egyik legény mindig kendőnél fogva húzta be a tánchelyiségbe s osztotta szét a páros táncra.

Tánckezdés:

Tájegység:

Tánckezdés:

Tájegység:

Tánckezdés:

Tájegység:

Tánckezdés:

Tájegység:

A mai fiatalok számára bizonyára érdekesnek, sőt talán még viccesnek is hatnak azok a magatartási formák, amelyek igen szigorúan hozzátartoztak az illemhez, az általánosan elfogadott viselkedési módhoz. Ilyen illendőség volt, hogy a bálba a lány kísérettel érkezett és végig kollektív ellenőrzés alatt állt. A szülők árgus szemmel figyelték a fiatalok minden mozdulatát.

Gyűjtsétek össze, milyen viselkedési módokat ismertetek meg, amelyek a tánc befejezéséhez, a leköszönéshez kapcsolódnak!

A viselkedést meghatározó szokásrend híven tükrözi a nők múltbeli alárendelt helyzetét. A legényeké volt a kezdeményezés, a lányoknak nem volt módjuk a párválasztásra. Anynyit tehettek csak, hogy vagy elfogadták a felkérést, vagy sem. Ez utóbbit azonban nagyon jól meg kellett gondolniuk, mert rendszerint súlyos árat fizettek érte. A kikosarozásért a legények mindenütt boszszút álltak. Nézzetek utána, milyen következményekkel járt a kikosarozás!

Kimuzsikálás:

Kitáncoltatás:

Dél-alföldi oláhos dalok

A szegedi halastó ...

A sze - ge - di ha - las - tó, ha - las - tó
Be - lé - es - tem ko - esis - tól, lo - vas - tól
Jaj, Is - te - nem ki vesz ki, ki vesz ki
Saj - nál - e még en - ge - met va - la - ki

2. A szegedi híd alatt, híd alatt
Lányok sütik a halat, a halat
Azt papírba csavarják, csavarják
A legénynek úgy adják, úgy adják

Nincs Szentesen olyan asszony ...

Nincs Sze - te - sen o - lyan asz - szony
Mint Tú - ri - né ko - mám asz - szony, így tedd rá, úgy tedd rá
Tep - si - be sü - ti a le - pényt
Av - val kí - nál - ja a le - gényt így tedd rá, úgy tedd rá

2. Ha lepényem megettétek
Sári lányom elvegyétek
Hej tedd rá, most tedd rá
Uccu tedd rá, mostan tedd rá
Rézsarkantyúm pengesd meg rá
Hej tedd rá, most tedd rá

Az oláhok, az oláhok ...

Az o - lá - hok, az o - lá - hok fá - ci - pő - ben jár - nak
A - zok é - lik vi - lá - gu - kat, a - kik ket - ten hál - nak
Lám én sze - gény szol - ga - le - gény csak e - gye - dül há - lok
A - kár - mer - re ta - po - ga - tok, csak fá - lat ta - lá - lok

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (Bb). It consists of four staves of music. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a treble clef and a 2/4 time signature. The second staff starts with a measure rest of 5 measures. The third staff starts with a measure rest of 9 measures. The fourth staff starts with a measure rest of 13 measures.

Kék ibolya ...

Kék i - bo - lya, ha le - sza - kaj - ta - ná - lak
Mít mon - da - nál, ba - bám, ha el - hagy - ná - lak
Azt mon - da - nám, ver - jen meg a Te - rem - tő
So - sem vol - tál i - gaz szi - vű sze - re - tő

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one flat (Bb). It consists of four staves of music. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a treble clef and a 2/4 time signature. The second staff starts with a measure rest of 4 measures. The third staff starts with a measure rest of 7 measures. The fourth staff starts with a measure rest of 10 measures.

2. Jaj, de bajos a szerelmet titkolni
Tövis közül az ibolyát kiszedni
Kiszedném, de megszúrja a kezemet
Kit szerettem, az az enyém nem lehet

Kertünk alatt ...

Musical score for 'Kertünk alatt ...' in G minor, 3/4 time. The score consists of four staves of music with lyrics underneath. The lyrics are: Ker - tünk a - latt a - rat - ják a za - bot; Kö - ze - pi - be rak - ják az asz - ta - got; Mit - ér né - kem ez a nagy zab - asz - tag; Ha a ba - bám - mal nem va - gyok sza - bad.

2. Ördög bújjon, babám, a szívedbe
Mit válogatsz a szegénylegénybe
Te sem vagy az a világ eleje
Egyen meg a válogatott fene

Kutyakaparósi csárda ...

Musical score for 'Kutyakaparósi csárda ...' in G minor, 3/4 time. The score consists of four staves of music with lyrics underneath. The lyrics are: Ku - tya - ka - pa - ró - si csár - da; Zsan - dár - ral van kö - rül - zár - va; A - zért van az kö - rül - zár - va; Be - tyár i - szik a csár - dá - ba.

2. Iszik a betyár a csapon
Sír a csárdás kisangyalom
Ne sírj kislány olyan nagyon
Nem ütik a betyárt agyon

Túl a Tiszán, Átokházán születtem ...

Musical score for the song 'Túl a Tiszán, Átokházán születtem ...'. The score is written in G minor (one flat) and 4/4 time. It consists of four staves of music with lyrics underneath. The lyrics are: 'Túl a Ti-szán, Á - tok - há - zán szü-let - tem', 'A - nyám se volt, még - is fel - ne - ve - lőd - tem', 'Úgy nőt - tem föl, mint er - dő - ben a gom - ba', and 'Volt sze - re - tőm már nyolc é - ves ko - rom - ba'.

2. Túl a Tiszán, Átokházán születtem
Anyám sem volt mégis felnevelődtem
Úgy nőttem föl, mint erdőben a gomba
Betyár lettem már húsz éves koromba

Dél-alföldi friss csárdás

Öreganyád él-e még ...

Musical score for the song 'Dél-alföldi friss csárdás'. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four staves of music with lyrics underneath. The lyrics are: 'Ö - reg - a - nyád él - e még', 'A ku - tyák - tól fél - e még', 'Hogy ne fél - ne a vén mar - ha', and 'Teg - nap is meg - ha - rap - ta'.